

Sekal, Slavík a Sýkora očima svých žen

Kurátorské koncepce při pořádání výstav jsou různé. Ovšem kurátorka výstavy **VDOVY S.**, která se aktuálně koná v Galerii umění v Roudnici nad Labem, zvolila přístup více než atypický. Jak již název výstavy napovídá, nabízí výběr z díla tří klíčových umělců českého výtvarného umění 20. století: Zdeňka Sýkory (1920–2011), Zbyňka Sekala (1923–1998) a Otakara Slavíka (1931–2010). Výběru se totiž zhostily jejich životní partnerky.

■ Pohled na díla Otakara Slavíka **LEŽÍCÍ** (1970) a **JITRO V** (1984)

■ Díla Otakara Slavíka a Zbyňka Sekala

■ Pohled do expozice výstavy **VDOVY S.** Na zadní stěně dílo Zdeňka Sýkory

Tento výběr nespojoval žádný přísný koncept, každá mohla zvolit svůj vlastní přístup, řídit se svými pocity a názory na partnerovu práci. Byl kladen důraz na důležité aspekty tvorby, jimž nebyl doposud věnován dostatečný prostor, zároveň však absence „uměnovědných“ mantinelů dovolila vybrat taková díla, k nimž mají osobní vztah a která – podle jedné každé z nich – vystihují esenci manželovy tvorby. Představily výběr, který ony samy považují za příznačný a individuální, a zároveň v tom nevelkém vzorku za dostatečně reprezentativní. K „autorské koláži“ přistoupila Christine Sekalová, která poskytla díla vztahující se nejen ke společnému životu, ale také exponáty, jež sama považuje ze stěžejní. Roudnické expozici dominuje plastika Malý kámen a plán koncentračního tábora v Mauthausenu, kde byl Sekal za druhé světové války nacisty vězněn. Dalším aspektem této kolekce jsou díla, dotýkající se vzájemné pospolitosti muže a ženy. Duňa Slavíková, mj. kurátorka této výstavy, se přiklonila spíše ke kontemplativnímu pohledu na tvorbu svého manžela. Vystavuje obrazy, které Otakar Slavík často i po několikaleté práci dokázal poničit, neboť fyzický proces tvorby byl pro něj důležitější než výsledek. O jeho urputnosti a nekompromisním postoji nejen k výtvarnému projevu, ale i k běžné každodennosti svědčí destrukce, jíž se na řadě svých obrazů dopustil. Kromě těchto Slavíkem razantně „poznamenaných“ obrazů jsou vystavena také plátna neporušená, nicméně v jejich expresivitě se odrážejí umělcovy emoce a neklid. Zatímco tyto dvě expozice se obracejí spíše do minulosti, přístup Lenky Sýkorové, od roku 1985 považované za Sýkorovu regulérní spoluautorku, je opačný. Upřela se k budoucnosti, k vizi Sýkorova muzea, jehož součástí by měly být – mimo jiné – obrazy z její soukromé sbírky, toho času vystavené právě v Roudnici. Uvažuje o muzeu, jež by poskytlo informace o Sýkorově životě, o zákla-

dech a východiscích jeho tvorby, o místu, kde by jeho linie nerušeně vyzařovaly svou energii a nespoutanost, a které by v „nekonečném“ prostoru návštěvníkovi poskytlo patřičný vizuální komfort. Roudnická výstava dala prostor umělcům, jimž byly jejich partnerky celoživotní oporou a nezdídkou s nimi sdílely i nepochopení, které tvorbu jejich mužů často provázelo. Pozoruhodným svorníkem jejich osudů je také moment jistého tvůrčího osamocení: Sekal emigroval v roce 1968 do západoněmeckého Berlína a Slavík po podpisu Charty 77 v rámci akce Asanace v roce 1980 do Rakouska. Zdeněk Sýkora se naopak v době normalizace ponořil do „vnitřní emigrace“ v nevelkých Lounech, a přestože vystavoval v nejvýznamnějších světových galeriích, doma v Československu se v té době prezentovat nemohl. Žádný z nich se tedy neúčastnil oficiálního uměleckého provozu v letech nesvobody. I to je, jakkoli marginálně, spojuje: že neusilovali o kompromisy a krátkodobé uznání, jehož by si sami nevážili, ale naopak dokázali i v tísnivém sevření vytvořit ohromující dílo. A v souvislosti s – prozatím – nerealizovaným muzeem Zdeňka Sýkory se jako jeden z možných „výstupů“ této výstavy nabízí úvaha, že prezentované umělce spojuje nejen písmeno „S“ nebo jejich občasné společné výstavní prolnutí ve „zlatých šedesátých“, nejen snaha jejich manželek o propagaci jejich díla a zpřítomňování jejich celoživotní tvorby pro současnost, ale především fakt, že podobně koncipované muzeum by si zasloužil každý z nich.

Roudnická výstava je toho nepřehlédnutelným důkazem.

Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem. Výstava je otevřena do 11. 2. 2018, úterý – neděle 10.00–17.00.

Autorka výstavy: Duňa Slavíková. Kurátorka za GMU v Roudnici nad Labem: Alena Potůčková X